

KLİNİK ÇALIŞMA

ODYOLOJİ VE DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ ÖĞRENCİLERİNDE AKADEMİK AİDİYET

Dr. Melis KESKİN YILDIZ¹ , Dr. Emel ARSLAN SARİMEHMETOĞLU²

¹Gazi Üniversitesi, Odyoloji, Ankara, Türkiye

²Ankara Medipol Üniversitesi, Dil ve Konuşma Terapisi, Ankara, Türkiye

ÖZET

Amaç: Öğrencilerin üniversiteye yönelik istek ve davranışları onların bağlı oldukları kurumla akademik ve sosyal açıdan uyumlarını etkilemektedir. Bu bağlamda, öğrencilerde gelişen aidiyet öğrencilerin eğitim yaşantılarında önemlidir. Bu çalışmada Odyoloji ve dil ve konuşma terapisi öğrencilerinin akademik aidiyet düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntemler: Ankara Medipol Üniversitesi Odyoloji ve Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü ve Gazi Üniversitesi Odyoloji Bölümü öğrencilerini içeren 280 bireye akademik aidiyet ölçeği doldurulmuş ve demografik bilgileri elde edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya 280 öğrenci katılmıştır. Akademik aidiyet açısından erkek ve kadınlar arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p<0.05$). Bölümler arasında ise sadece "Derse katılım, kütüphane, kaynak erişimi" alt ölçeği için bölümler arasında anlamlı fark olduğu ($p<0.05$), "Öğretim üyeleriyle iletişim", "Bilimsel ve kültürel etkinliklere katılım" alt ölçeği ve total ölçek skoru açısından için fark olmadığı görülmüştür ($p>0.05$). Sınıf düzeyleri arasında da anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p>0.05$).

Sonuç: Çalışmamızın sonuçlarına göre öğrencilerin akademik aidiyet düzeylerinin "Derse katılım, kütüphane, kaynak erişimi" boyutunda farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmamızın bulgularının Odyoloji ile Dil ve Konuşma Terapisi lisans eğitimi veren üniversitelerin eğitim kalitesinin artırılması için farkındalık oluşturacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Akademik aidiyet, Odyoloji Bölümü, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, Üniversite

ACADEMIC ENGAGEMENT OF THE STUDENTS OF THE DEPARTMENT OF THE AUDIOLOGY AND SPEECH AND LANGUAGE THERAPY

SUMMARY

Objective: Students' aspirations and behaviours towards the university affect their academic and social cohesion with the institution they are affiliated with. In this context, the engagement that develops in students is important in the educational life of students. The aim of this study was to determine the academic engagement levels of audiology and speech and language therapy students.

Materials and methods: The academic engagement scale was completed and demographic information was obtained from 280 individuals including students of Ankara Medipol University Audiology Department, Speech and Language Therapy Department and Gazi University Audiology Department.

Results: 280 students participated in the study. A significant difference was found between males and females in terms of academic engagement ($p<0.05$). It was observed that there was a significant difference between the departments only for the subscale "Participation in the course, library, resource access" ($p<0.05$), while there was no difference in terms of "Communication with faculty members", "Participation in scientific and cultural activities" subscale and total scale score ($p>0.05$). There was no significant difference between the grade levels ($p>0.05$).

Conclusion: According to the results of our study, it was concluded that the academic engagement levels of the students differed in the dimension of "Class participation, library, resource access". It is thought that the findings of our study will create awareness to increase the quality of education of universities providing undergraduate education in Audiology and Speech and Language Therapy.

Keywords: Academic engagement, Department of Audiology, Department of Speech and Language Therapy, University

GİRİŞ

Yükseköğretim öğrencilerinin akademik performansı ve başarısıyla ilişkili en önemli faktörlerden biri akademik aidiyetleridir¹. Öğrenci aidiyeti, öğrencilerin yüksek öğrenim araştırmalarının kaliteli öğrenme çıktılarıyla

bağlantılı olduğu gösterilen faaliyetlere ne ölçüde katıldıkları ile ilişkili bir kavramdır¹⁻³. Aidiyet, 'öğrencilerin arzu edilen sonuçlara doğrudan katkıda bulunan eğitimsel olarak amaçlı faaliyetlere harcadıkları çabanın kalitesi' olarak tanımlamaktadır. Bu olgu, son yıllarda yükseköğretim araştırma politikasına ve uygulamasına rehberlik eden bir araç olarak kabul görmüştür³. Aidiyet, öğrencilerin yüksek kalitede öğrenmeyi teşvik edecek şekilde eğitimleri ve üniversite öğrenim topluluklarıyla ilişki kurup kurmadıklarını belirlemek için tek başına yeterli bir araç olarak kabul edilir².

Aidiyet, öğrencinin akademik olduğu kadar akademik olmayan deneyimlerini ve sosyal yönlerini de kapsayan geniş bir

İletişim kurulacak yazar: Dr. Melis KESKİN YILDIZ, Gazi Üniversitesi, Odyoloji, Ankara, Türkiye, E-mail: meliskeskinn@gmail.com

Gönderilme tarihi: 13 Aralık 2024, revizyonun gönderildiği tarih: 09 Şubat 2025, yayın için kabul edilme tarihi: 15 Nisan 2025

Kaynak gösterimi Keskin Yıldız Melis, Arslan Sarımehtemioğlu Emel Odyoloji Ve Dil Ve Konuşma Terapisi Öğrencilerinde Akademik Aidiyet. KBB-Forum 2025;24(2):118-126

kavramdır². Öğrenci aidiyetinin karmaşık ve çok boyutlu doğası, öğretim ve öğrenci davranışlarına ek olarak öğrenci olarak geçirdikleri zamanın farklı etnik kökenlerden insanları anlama, kişisel değerler geliştirme ve toplumun refahına katkıda bulunma gibi daha geniş yaşam becerilerine nasıl katkıda bulunduğuna dair kavramları da içerir⁴.

Öğrenci aidiyeti üzerine yapılan araştırmalar, eğitimin temelde öğrencilerin kendi bilgilerini inşa etmeleriyle ilgili olduğu yönündeki yapılandırmacı görüşle desteklenmektedir. Ancak Sosyal motivasyonel iklim de öğrencilerin aidiyetleri üzerinde oldukça etkilidir⁵. Araştırmaların sonucunda öğrenci aidiyetinin, üniversitenin genel olarak destekleyici ve kolaylaştırıcı bir ortam sağladığı algısıyla arttığı bildirilmiştir⁶. Ayrıca araştırmalar öğrenci aidiyetinin; okul kimliği, akademik motivasyon, akademik öz yeterlilik ve akademik performans gibi çeşitli kavramlarla ilişkili olduğunu göstermektedir⁷. Kendini içinde yer aldığı akademik ortama ait hisseden bireyin bilimsel araştırmaya yönelik ilgisi ve algısı daha yüksek olacak ve bu konuda deneyim kazanmak amacıyla elinden geleni yapacaktır⁸. Öğrenciler akademik çalışmalarına ne kadar çok katılırlarsa, akademik performans düzeyi o kadar yüksek olur⁹.

Odyolog ve Dil ve Konuşma Terapisti, farklı eğitim, uygulama ve yasal düzenlemeleri ile uluslararası tanınırlığı olan mesleklerdir. Dil ve konuşma terapisti, bireylerin ses, konuşma ve dil bozukluklarının önlenmesi için çalışmalar yapan ve ilgili uzman tabip tarafından teşhisi konulmuş yutkunma, dil ve konuşma bozukluklarının rehabilitasyonunu sağlayan" sağlık meslek mensubudur. Odyolog ise sağlıklı bireylerde işitme ve denge kontrolleri ile işitme bozukluklarının önlenmesi için çalışmalar yapan ve ilgili uzman tabibin teşhis veya tedavi için yönlendirmesine bağlı olarak işitme, denge bozukluklarını tespit eden, rehabilite eden ve bu amaçlarla kullanılan cihazları belirleyen sağlık meslek mensubudur (Kanun Sayısı: 6225, Kabul Tarihi: 2011). Odyologlar ve dil konuşma terapistleri birçok mesleki ve akademik çalışma ortamlarında etkileşim ve iş birliği içerisinde çalışırlar. Ülkemizde dil konuşma terapistliği ve odyolog meslekleri, lise eğitimi sonrası dört

yıllık farklı lisans eğitim programları ile edinilmektedir.

Öğrencilerde oluşturulacak aidiyet duygusu öğrencinin varlığının kurum tarafından kabul edildiğinin ve ona değer verildiğinin önemli bir göstergesidir. Kurumsal aidiyet duygusu yüksek olan bireyler kurumlarının itibar, imaj ve prestijini yükselterek, kurumlarının iyi birer temsilcisi olmaktadır¹⁰. Günümüzde yüksek öğretimde kalite standartları gereği öğrenci aidiyeti kurumsal bağlılık ve başarı açısından önem arz etmektedir¹¹. Bu nedenle aidiyete yönelik yapılan değerlendirmeler de ön plana çıkmaktadır. Bu değerlendirmeler, artan öğrenci başarısına ve kurumsal başarıya yönelik etkili katılım faaliyetleri geliştirmek için oldukça fazla öneme sahiptir⁹. Bu bağlamda amacımız Odyoloji ve dil ve konuşma terapisti öğrencilerinin akademik aidiyet düzeylerinin belirleyerek bağlı oldukları yüksek öğretim kurumlarına olan bağlılık derecelerini değerlendirmektir.

HASTALAR VE YÖNTEM

Çalışmamızın katılımcıları, Ankara Medipol Üniversitesi Odyoloji, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü (DKT) ve Gazi Üniversitesi Odyoloji Bölümü (ODY) Öğrencilerinden oluşmaktadır. Katılımcıların dâhil edilme kriterleri, belirlenen bölümlerin programına tam zamanlı öğrenci olarak kayıt olmaları ve araştırmaya katılmaya gönüllü olmalarıdır.

Çalışmanın gerçekleştirilebilmesi için Gazi Üniversitesi Etik komisyonundan (Karar No: 2024 - 441 tarih: 12.03.2024 ve 05 sayılı toplantısı) izin alınmıştır. Çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır. Araştırmaya ait veriler online formatta toplanmıştır. Araştırmaya katılan katılımcılardan online forma eklenen bilgilendirilmiş onam sorusu vasıtasıyla onam alınmıştır.

Veri toplama araçları

Katılımcılara ait yaş, cinsiyet ve hangi sınıfta olduklarını kapsayan sorular ile demografik bilgiler elde edilmiştir. Kızılkaya & Doğan tarafından geliştirilen Akademik Aidiyet Ölçeği, 25 maddeden oluşmakta olup, alt boyutları "derse katılım, kütüphane, kaynak erişimi", "öğretim üyeleri ile iletişim" ve "bilimsel ve kültürel etkinliklere katılım" olarak adlandırılmıştır¹². Ölçeğin total hali için Cronbach alpha güvenirlik katsayısı .91, her bir

alt boyut için ise .78, ve .90 arasında elde edilmiştir. Akademik Aidiyet Ölçeği üniversite öğrencilerinin akademik aidiyetlerini ölçmeyi amaçlayan güvenilir ve geçerli bir ölçektir. Katılımcılardan ölçekteki her bir madde için 1 (hiçbir zaman) ile 5 (her zaman) arasında derecelendirme yapması istenmiştir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 125, en düşük puan 25'tir¹². Ölçekten alınan puanların yüksekliği, üniversite öğrencilerinin akademik aidiyetlerinin yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

İstatistiksel analiz

Çalışma verilerinin analizinde IBM SPSS Statistics 20 programı kullanılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler sayısal değişkenler için ortalama, standart sapma, medyan, minimum ve maksimum değer; kategorik değişkenler için örneklem sayısı (n) ve yüzde (%) olarak ifade edilmiştir. Normallik varsayımına Kolmogorov Smirnov testi ile bakılmış olup ölçek verilerinin normal dağılım göstermediği görülmüştür ($p < 0.05$). Bölümler ve cinsiyetler açısından verilerin karşılaştırılmasında tüm sınıfları kapsayacak şekilde bağımsız gruplarda Mann Whitney U testi kullanılmış olup sınıflar arası

karşılaştırmalar için Kruskal Wallis testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Çalışmamızda Odyoloji N = 201 (yaş ortalaması = 20.37 ± 2.11) ve Dil ve Konuşma Terapisi N = 79 (yaş ortalaması = 19.67 ± 1.24) bölümlerinde eğitim alan toplamda 280 öğrenci katılmıştır. Dil ve Konuşma Terapisi öğrencilerinin 59'u (55 kadın, 4 erkek) birinci, 20'si (19 kadın, 1 erkek) ikinci sınıfta eğitim alırken Odyoloji bölümü öğrencilerinin 78'i (70 kadın, 8 erkek) birinci, 70'i (62 kadın, 8 erkek) ikinci, 53'ü (44 kadın, 9 erkek) üçüncü sınıftadır. Katılımcılara ait demografik bulgular Tablo 1'de sunulmuştur.

Akademik aidiyet ölçeği alt boyutları ve total skorları açısından elde edilen veriler median, minimum ve maksimum değerleri bölümler ve sınıflar özelinde Tablo 2'de sunulmuştur. Tüm bölüm ve sınıflar için en yüksek medyan değerlerinin "Derse katılım. Kütüphane, kaynak erişimi" kategorisinde olduğu, diğer kategorilerde medyan değerlerinin bölüm ve sınıflar arasında sıralamada değişiklik gösterdiği görülmüştür.

Tablo 1. Katılımcılara ait demografik bulgular

Değişken	Gruplar	N	%
Cinsiyet	Kadın	250	89.3
	Erkek	30	10.7
Bölüm	Odyoloji	201	71.8
	Dil ve Konuşma Terapisi	79	28.2
Sınıf	1	137	48.9
	2	90	32.2
	3	53	18.9
Anne Eğitim Durumu	İlkokul	49	17.5
	Ortaokul	36	12.9
	Lise	96	34.2
	Üniversite	84	30.0
	Yüksek Lisans	15	5.4
Baba Eğitim Durumu	İlkokul	26	9.3
	Ortaokul	41	14.7
	Lise	103	36.8
	Üniversite	90	32.1
	Yüksek Lisans	20	7.1

Tablo 2. Katılımcıların Akademik Aidiyet Ölçeğinden almış oldukları puanlar

		Derse katılım. Kütüphane, kaynak erişimi			Öğretim üyeleriyle iletişim			Bilimsel ve kültürel etkinliklere katılım			Total		
Katılımcıların Ölçeği Puanları	Aidiyet	Median	Min.	Max.	Median	Min.	Max.	Median	Min.	Max.	Median	Min.	Max.
DKT	1. Sınıf	13.00	8.00	19.00	10.00	4.00	20.00	12.00	5.00	20.00	77.00	53.00	116.00
	2. Sınıf	15.00	6.00	20.00	11.50	4.00	20.00	12.50	5.00	20.00	80.50	28.00	125.00
ODY	1. Sınıf	13.00	7.00	20.00	11.00	5.00	18.00	11.00	4.00	19.00	79.00	34.00	110.00
	2. Sınıf	13.00	4.00	20.00	11.00	4.00	20.00	11.00	4.00	20.00	76.00	26.00	124.00
	3. Sınıf	13.00	6.00	20.00	12.00	4.00	20.00	11.00	4.00	19.00	79.00	31.00	115.00

Elde edilen bulgular doğrultusunda; erkek ve kadın katılımcılar arasında 3 alt ölçek ve total skor bakımından fark olduğu görülmüştür ($p<0.05$).

Odyoloji bölümü öğrencileri için cinsiyetler arasında fark olup olmadığı araştırılmış olup, "Öğretim üyeleriyle iletişim" alt ölçeğinde anlamlı fark elde edilemezken ($p>0.05$), "Derse katılım, kütüphane, kaynak erişimi" ($p=0.008$), "Bilimsel ve kültürel etkinliklere katılım" ($p=0.034$) alt ölçekleri ve total ölçek skoru ($p=0.005$) açısından anlamlı fark elde edilmiştir.

Dil ve konuşma terapisi öğrencileri için cinsiyetler arasında 3 alt ölçek ve total ölçek skorları açısından anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p>0.05$).

Ölçek skorları açısından bölümler arasındaki farka bakıldığında ise sadece "Derse katılım, kütüphane, kaynak erişimi" alt ölçeği için bölümler arasında fark elde edilmiş olup ($p<0.05$), "Öğretim üyeleriyle iletişim", "Bilimsel ve kültürel etkinliklere katılım" alt ölçeği ve total ölçek skoru açısından için fark yoktur. ($p>0.05$) (Tablo 3)

Odyoloji bölümü 1. Sınıf, 2. Sınıf, 3. Sınıf ve Dil ve Konuşma terapisi 1. Sınıf, 2.

Sınıfları ayrı ayrı karşılaştırılmış olup, sınıflar arasında 3 alt ölçek ve total skor bakımından fark yoktur. ($p>0.05$) (Şekil 1)

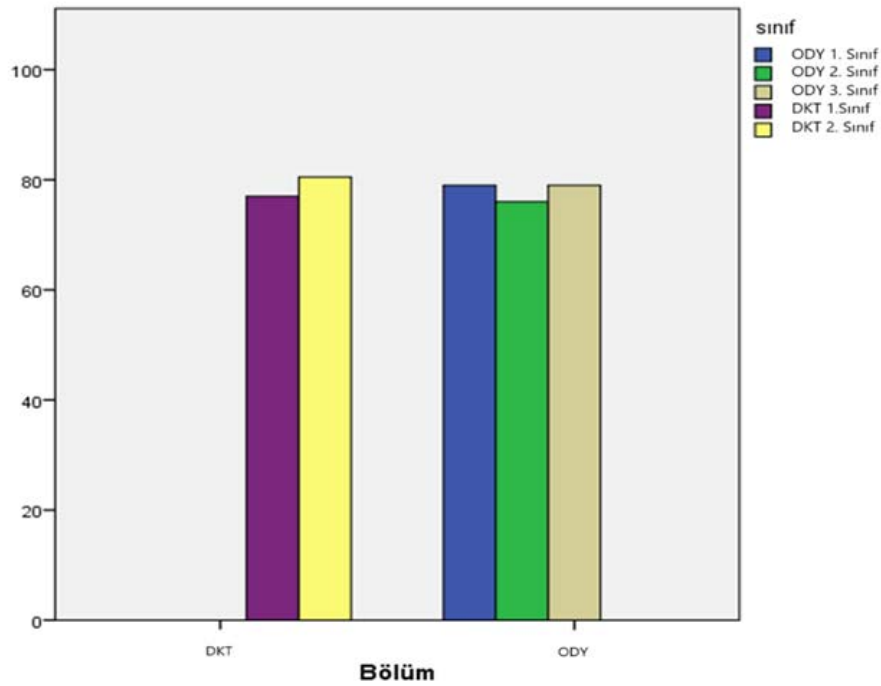
Anne ve baba eğitim düzeyine göre Akademik aidiyet ölçeği total ve alt ölçek skorları açısından anlamlı fark olup olmadığına Kruskal Wallis testi ile bakılmış olup, "Öğretim üyeleriyle iletişim", "Bilimsel ve kültürel etkinliklere katılım" alt ölçeği ve total ölçek skoru açısından için fark olmadığı görülmüştür ($p>0.05$). Ancak "Derse katılım, kütüphane, kaynak erişimi" alt ölçeği için baba eğitim düzeyine göre anlamlı fark elde edilmiştir ($p=0.017$). Odyoloji ve DKT bölümü için kardeş sayısına göre alt ölçek ve toplam ölçek skorları açısından anlamlı fark olup olmadığına bakılmış olup anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p>0.05$).

Öğrencilerin Akademik Aidiyet Ölçeği'nin sorularına verdikleri yanıtlardan elde edilen aritmetik ortalama ve standart sapma değeri 3.15 ± 0.69 olarak bulunmuştur. Bu bulgudan yola çıkarak bireylerin akademik aidiyet düzeylerinin "bazen" kategorisine daha yakın olduğu yani kendilerini orta düzeyde üniversitelerine ait hissettikleri sonucuna varılmıştır.

Tablo 3. Bölüme göre Mann Whitney U testi sonuçları

	Bölüm	N	Sıra ort.	Sıra Top.	U	p
Derse katılım, kütüphane, kaynak erişimi	Odyoloji	201	133.12	26756.50	6455.500	.014
	Dil ve Konuşma Terapisi	79	159.28	12583.50		
Öğretim üyeleriyle iletişim	Odyoloji	201	135.71	27278.00	6977.000	.113
	Dil ve Konuşma Terapisi	79	152.68	12062.00		
Bilimsel ve kültürel etkinliklere katılım	Odyoloji	201	135.71	27278.00	6977.000	.113
	Dil ve Konuşma Terapisi	79	152.68	12062.00		
Total	Odyoloji	201	138.64	27866.00	7565.000	.539
	Dil ve Konuşma Terapisi	79	145.24	11474.00		

Şekil 1: Total ölçek skoruna göre bölüm ve sınıfların medyan grafiği.

TARTIŞMA

Literatürde öğrenci aidiyetini etkileyen pek çok faktörün yer aldığı görülmektedir. Bunlar arasında en önemlilerinden birinin derse

katılım ve kütüphane kaynak erişimi olduğu görülmektedir. Sedlacek ve Sed'ova (2020) da derse katılımın akademik aidiyet ve başarı arasında bağ oluşturmalarının olası olduğunu ileri sürmüştür¹³. Laird ve Kuh (2005), bilgi

teknolojisini eğitim amaçlı kullanarak aktif ve işbirlikçi öğrenme gibi etkili eğitim uygulamaları ile akademik aidiyet arasında güçlü bir pozitif ilişki olduğunu bildirmiştir¹⁴. Bizim çalışmamızda da derse katılım kütüphane ve kaynak erişimi alt ölçeğinde iki bölüm arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir. Bu farkın muhtemelen dil ve konuşma terapisi bölümünde uygulamalı derslerin daha fazla oluyor olabileceğinden kaynaklandığı düşünülmüştür.

Öğrenci aidiyeti, öğretim elemanı ve öğrenci iletişimi/etkileşimi açısından değerlendirildiğinde; Reason ve diğerleri (2006), öğretim elemanlarından akademik destek aldıklarını hisseden birinci sınıf öğrencileri arasında, almayanlara göre akademik performansta iyileşme olasılığının önemli ölçüde daha yüksek olduğunu bildirmiştir¹⁵. Kuh ve diğ. (2006) Öğrenci-öğretim görevlisi etkileşiminin ve öğretim elemanının öğrencileri üniversite sırasında diğer eğitim amaçlı faaliyetlere daha fazla çaba harcamaya teşvik etmesinin öğrenme için olan önemini vurgulamıştır¹⁶. Bununla birlikte Umbach (2005) öğretim üyelerinin öğrencilerle sınıf dışı etkileşimlerinin, öğrencilerin destekleyici bir ortam algıları veya kazanım algılarıyla çok az ilişkili olduğunu veya hiç ilişkisi olmadığını savunmaktadır¹⁷. Bizim çalışmamızda da sınıf düzeyleri ve bölümler arasında öğretim üyeleri ile iletişim açısından anlamlı fark bulunamamıştır.

Akademik aidiyeti etkileyen diğer bir etken ise öğrencilerin bilimsel ve kültürel etkinliklere katılımıdır. Kuh (2003) öğrencilerin eğitimsel amaçlı faaliyetlere katılımları ne kadar çok olursa üniversiteden sonra sivil katılım vb. dahil olmak üzere üretken faaliyetlere tam olarak katılma olasılıklarının da o kadar artacağını söylemiştir¹⁸. Çalışmamızda bilimsel ve kültürel etkinliklere katılımın bölümler ve sınıflar arasında anlamlı düzeyde farklılık göstermediği bulunmuştur. Ancak odyoloji bölümü öğrencilerinde kadınların bilimsel ve kültürel etkinliklere katılım açısından erkeklerden daha istekli olduğu görülmüştür. Kuh ve diğ. (2006) kadınlar erkeklerle kıyasla eğitim amaçlı faaliyetlere daha sık katıldığını bildirmiştir¹⁶. Karabchuk ve Roshchina (2023), özellikle erkeklerin sınıf içi aktivitelere ve öğrenmeye daha az katılım sağlamalarının muhtemel

olduğunu ancak ders dışı aktivitelere kadınlardan nispeten daha fazla katıldıklarını savunmuştur. Aynı zamanda, araştırma katılımında önemli bir cinsiyet farkı gözlenmediğini bildirmiştir¹⁹.

Çalışmamızın sonuçlarına bakıldığında erkek ve kadın katılımcılar arasında akademik aidiyet ölçeği skoru bakımından anlamlı fark olduğu görülmüştür. Kadın katılımcıların aidiyet düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Literatür incelendiğinde eğitim fakültesi öğrencileri ile yapılan bir çalışmada aidiyete ilişkin sorulara verilen cevaplar bakımından kız öğrencilerin ortalamasının erkek öğrencilere göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu bildirilmiştir¹⁰. Öğretmen adayları ile yapılan bir başka çalışmada kadın adayların erkek adaylara göre aidiyet skorları daha yüksek bulunmuştur²⁰. Kuh ve diğ. (2006) üniversite öğrencilerinde aidiyetin erkeklerde kadınlardan daha düşük olduğu sonucuna varmıştır¹⁶. Ancak buna karşın, Sağlık bilimleri öğrencilerinde akademik aidiyet ve başarı arasındaki ilişkinin değerlendirildiği bir çalışmada aidiyet boyutları açısından erkek ve kadınlar arasında fark bulunmamıştır²¹. Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ile yapılan bir çalışmada, aday öğretmenlerin bilimsel araştırmaya yönelik tutum ve akademik aidiyet düzeyleri incelenmiş olup, kadın öğretmen adayları ile erkek öğretmen adaylarının akademik aidiyet düzeylerinin birbirinden anlamlı düzeyde farklı olmadığı görülmüştür⁸. Üniversite öğrencileri ile yapılan diğer bir çalışmada öğrencilerin genel aidiyet puanlarının kız ve erkek öğrenciler arasında farklılık göstermediği tespit edilmiştir²². Bir başka araştırmada ise toplam aidiyet puanları açısından kadınların erkeklerden daha düşük bir ortalamaya sahip olduğu ve aradaki bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ortaya konmuştur²³. Çalışmamızın bulgularından yola çıkarak odyoloji ve dil ve konuşma terapisi bölümlerinde eğitim gören kadın öğrencilerin bölümlerine daha yüksek aidiyet duygusu beslemelerinin sonucu olarak kadınların akademik alanda kendilerini erkeklerden daha fazla geliştirebileceği düşünülmektedir.

Çalışmamızda öğrencilerin aidiyet düzeyleri sınıf düzeyleri açısından değerlendirildiğinde sınıf ve bölümler arasında fark elde edilememiştir. Öğretmen adayları ile

yapılan bir çalışmada, farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin bilimsel araştırmaya yönelik tutumlarında ve akademik aidiyet düzeylerinde herhangi bir anlamlı farklılığa sebep olmadığı görülmüştür⁸. Sınıf düzeyleri açısından Literatür incelendiğinde ise farklı bulgulara ulaşıldığı görülmektedir. Üniversite öğrencileri ile yapılan bir çalışmada bizim çalışmamıza benzer şekilde genel aidiyet puanlarının sınıf düzeyine göre farklılaşmadığı gözlenmiştir²². Üniversite öğrencileri ile yapılan bir başka çalışmada da üniversiteye ait olma ölçeği alt boyutlarında da sınıf düzeyleri açısından anlamlı fark elde edilememiştir²⁰. Üniversite öğrencileri ile yapılan bir başka çalışmada, öğrencilerinin toplam aidiyet duygularının sınıf düzeylerine göre farklılığı incelendiğinde en düşük aidiyet puanlarının ikinci sınıflarda, en yüksek aidiyet puanları dördüncü sınıflarda bulunmuştur ve toplam aidiyet puanlarının sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür²³. Eğitim fakültesi öğrencileri ile yapılan bir başka çalışmada ise aidiyet düzeylerinin üçüncü sınıflarda birinci sınıflara oranla anlamlı derecede daha yüksek olduğu bildirilmiştir¹⁰. İletişim fakültesi öğrencileri ile gerçekleştirilen bir çalışmada da aidiyetin üst sınıflara doğru arttığı ama bu artışın çok belirgin olmadığı gözlemlenmiştir²⁴. Ergenlerle yapılan bir başka çalışmada aidiyet ve sınıf düzeyleri incelenmiş olup sınıf düzeyi yükseldikçe okul aidiyet puanlarının azaldığı gözlemlenmiştir²⁵. Literatürde akademik aidiyet açısından yer alan bulgular çeşitlilik göstermektedir. Bunun nedeninin çalışmalara ait bulguların geniş yaş aralığında değişiklik göstermesi ve bölüm/ilgi alanı farklılıklarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bölüm ve cinsiyetin gözlemlenen etkileri karmaşıktır ve üniversite düzeyi sonuçları, araştırmalarda mikro çevrenin önemini ortaya koymaktadır⁶.

Çalışmamızda anne ve baba eğitim düzeyleri ile öğrencilerin akademik aidiyet düzeyleri ile ilişkisi değerlendirilmiş olup, "Öğretim üyeleriyle iletişim", "Bilimsel ve kültürel etkinliklere katılım" alt ölçeği ve total ölçek skoru açısından için fark olmadığı görülmüştür ($p>0.05$). Ancak "Derse katılım, kütüphane, kaynak erişimi" alt ölçeği için baba eğitim düzeyine göre anlamlı fark elde edilmiştir

($p=0.017$). Literatürde öğrenci aidiyeti ve anne baba eğitim düzeyi arasındaki ilişkiyi değerlendiren çalışmaların sonuçları çeşitlilik göstermektedir. Birinci sınıf üniversite öğrencileri ile yapılan bir çalışmada, ebeveynlerin eğitim düzeyi ile öğrencinin sınıfta kalması arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır²⁶. Literatürde, ebeveynlerin eğitim ve kişisel geçmişlerinin çocuklarının eğitimi üzerindeki etkisini öne süren çalışmalar da mevcuttur. Yapılan çalışmalarda ebeveynlerin eğitim düzeyleri arttıkça öğrencilerin ebeveyn katılımı ve okul aidiyetlerinin arttığı²⁷ ve aidiyet ile ebeveynlerin eğitim düzeyi arasında pozitif doğrusal bir ilişki olduğu bildirilmiştir²⁸. Kuh ve diğ (2006) de ailenin eğitim geçmişinin, öğrencilerin lise sonrası eğitime yönelik daha yüksek beklentileri ve okula kaydolma, devam etme ve başarı olasılığının daha yüksek olmasıyla ilişkili olduğunu bildirmiştir¹⁶. Hanushek (1986), daha eğitilmiş ve sosyo-ekonomik düzeyi daha yüksek olan ebeveynlerin çocuklarının daha iyi performans gösterdiğini bildirmiştir²⁹. Yüksek eğitim avantajına sahip ebeveynler, gençler için daha fazla başarıya yol açan uygulamaların (örneğin, ek öğrenme deneyimleri sağlama, lise sonrası eğitime giden yolda ilerleme) daha fazla farkında olma eğilimindedir. Daha düşük eğitim düzeyine sahip ebeveynler daha yetersiz hissedebilir, yani okulu veya çocuklarının akademik davranışlarını etkileme konusunda daha az etkili olabilirler⁹. Üniversite öğrencilerinde geniş katılımı yapılmış bir başka çalışmada ebeveyn eğitim düzeylerinin öğrenci performansları üzerindeki etkileri de incelenmiş olup, ebeveynlerin eğitim düzeylerinin çocukların akademik performansının belirleyicileri olduğu bildirilmiştir³⁰. Bunların aksine yapılan başka bir çalışmada düşük eğitim seviyelerine sahip ailelerden gelen öğrenciler daha yüksek akademik aidiyet seviyeleri olduğu bildirilmiştir³¹. Karabchuk ve Roshchina (2023), öğrencilerin ebeveyn aile özelliklerinin ve aile gelirinin, üniversitelerdeki öğrenci aidiyetiyle güçlü bir şekilde ilişkilendirilemeyeceğini bildirmiştir¹⁹. Çalışmamızda ayrıca kardeş sayısının etkisine de bakılmış ve anlamlı fark elde edilememiştir. Literatürde yer alan çalışma sonuçlarındaki bu farklılığın nedeninin farklı

etnik ve kültürel alt yapıya bağlı sebeplerden kaynaklanabileceği düşünülmüştür.

Çalışmamızda tüm katılımcıların ölçek maddelerine verdikleri cevaplardan yola çıkarak aidiyet düzeylerinin orta derecede olduğu belirlenmiştir. Karakaya Özyer (2023) öğretmen adayı üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmada akademik aidiyet düzeylerinin bizim çalışmamıza benzer şekilde orta düzeyde olduğunu bildirmiştir⁸. Üniversite öğrencileri ile yapılan bir başka çalışmada da üniversiteye aidiyet düzeyleri motivasyon, özdeşleşme ve beklenti alt boyutları ile incelenmiş ve aidiyet düzeyleri orta derecede bulunmuştur²⁰. Ancak ülkemizde üniversite öğrencileri ile yapılan bir başka çalışmada öğrencilerin okula aidiyet düzeylerinin düşük olduğu bildirilmiştir²³. Akademik aidiyet düzeyleri açısından üniversite öğrencileri arasında görülen bu farklılığın nedeninin, çalışmaların farklı üniversite ve bölümlerde gerçekleştirilmiş olmasından kaynaklı olarak üniversite ve bölümlerin farklı dinamiklere sahip olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Odyoloji ile Dil ve Konuşma Terapisi lisans öğrencilerinin akademik aidiyet düzeylerinin incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışma sonucunda, bireylerin ölçek maddelerine vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda öğrencilerin akademik aidiyet düzeylerinin "Derse katılım, kütüphane, kaynak erişimi" boyutunda farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmamızın bulgularının araştırmamızla benzer bir sosyal ve ekonomik bağlamdaki Odyoloji ile Dil ve Konuşma Terapisi lisans eğitimi veren yükseköğretim kurumları için önemli çıkarımlara sahip olduğu düşünülmektedir. Sonuçların üniversitelerin eğitim kalitesinin artırılması için farkındalık oluşturacağı, bununla birlikte yöneticilere ve eğitim veren öğretim elemanları için yol gösterici nitelikte olacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın limitasyonları

Mevcut çalışmanın bazı limitasyonları bulunmaktadır. İlk olarak katılımcıların sadece iki üniversiteden gelmesi nedeniyle genelleştirilmesi sınırlıdır. İkinci olarak çalışmamızda akademik performansla ilgili

değişkenler yer almamaktadır. Bu nedenle, bu değişkenin dahil edilmesi yalnızca bireysel performansın belirlenmesi için değil, aynı zamanda üniversite düzeyinde başarı ve aidiyet oranının tahmini için de yararlı olabilir.

KAYNAKLAR

1. Meng Q, Zhang Q. The influence of academic self-efficacy on university students' academic performance: The mediating effect of academic engagement. Sustainability. 2023;15(7):5767. <https://doi.org/10.3390/su15075767>.
2. Krause KL, Coates H. Students' engagement in first-year university. Assessment & Evaluation in Higher Education. 2008;33(5):493-505. <https://doi.org/10.1080/02602930701698892>.
3. Hu S, Kuh GD. Being (dis) engaged in educationally purposeful activities: The influences of student and institutional characteristics. Research in higher education. 2002;43:555-75. <https://doi.org/10.1023/A:1020114231387>.
4. Kahu ER. Framing student engagement in higher education. Studies in higher education. 2013;38(5):758-73. <https://doi.org/10.1080/03075079.2011.598505>.
5. Wigfield A, Eccles JS. Development of achievement motivation: Elsevier; 2002.
6. Davis TM, Murrell PH. A structural model of perceived academic, personal, and vocational gains related to college student responsibility. Research in Higher Education. 1993;34:267-89.
7. Dogan U. Student engagement, academic self-efficacy, and academic motivation as predictors of academic performance. The Anthropologist. 2015;20(3):553-61.
8. Özyer KK. Aday Öğretmenlerin Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutum ve Akademik Aidiyet Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi. Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 2023;14(2):456-70 <https://doi.org/10.36362/gumus.1174994>.
9. Henning GW. Leveraging student engagement for student and institutional success. About Campus. 2012;17(4):15-8. <https://doi.org/10.1002/abc.21088>.
10. Yokuş G, Ayçiçek B, Yelken TY. Üniversite öğrencilerinin yükseköğretim hizmet kalite algılarının ve kurumsal aidiyet düzeylerinin incelenmesi: Eğitim fakültesi örneği. Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi. 2017;5(1):1-18.
11. Coates H. The value of student engagement for higher education quality assurance. Quality in higher education. 2005; 11(1): 25-36.
12. Kızılkaya H, Doğan İ. Üniversite öğrencilerine yönelik akademik aidiyet ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. Yükseköğretim ve Bilim Dergisi. 2022;12(1):60-8. <https://doi.org/10.5961/higheredusci.954289>.
13. Sedlářek M, & ?e?ova K. Are student engagement and peer relationships connected to student participation in classroom talk?. Learning, Culture and Social Interaction. 2020;26:100411.

14. Laird T and Kuh G. Student experiences with information technology and their relationship to other aspects of student engagement. *Research in Higher Education*. 2005;46 (2): 211-233.
15. Reason RD, Terenzini PT & Domingo RJ. First things first: Developing academic competence in the first year of college. *Research in higher education* 2006;47:149-175.
16. Kuh GD, Kinzie JL, Buckley JA, Bridges BK & Hayek J C . What matters to student success: A review of the literature (Vol. 8). Washington, DC: National Postsecondary Education Cooperative. 2006.
17. Umbach PD, Wawrzynski MR. Faculty do matter: The role of college faculty in student learning and engagement. *Research in Higher education*. 2005;46:153-184.
18. Kuh GD, Gonyea RM. The role of the academic library in promoting student engagement in learning. *College & Research Libraries*. 2003;64(4): 256-282.
19. Karabchuk T & Roshchina Y Predictors of student engagement: the role of universities" or importance of students" background?. *European Journal of Higher Education*. 2023;13(3): 327-346.
20. Kasalaka G, Özcanb M. Öğretmen Adaylarının Öğrenim Gördükleri Üniversiteye İlişkin Aidiyet Düzeyleri The Belonging Levels of Teacher Candidates Regarding the University They Study. 2021.
21. Casuso-Holgado MJ, Cuesta-Vargas AI, Moreno-Morales N, et al. The association between academic engagement and achievement in health sciences students. *BMC medical education*. 2013;13:1-7 <https://doi.org/10.1186/1472-6920-13-33>.
22. Kılıç S, Öksüz Y. Üniversite öğrencilerinin yetersizlik duygusu ile genel aidiyet düzeyleri arasındaki ilişki. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*. 2020;39(2):216-25. <https://doi.org/10.7822/omuefd.804719>.
23. Ergün M, Akcaoğlu MÖ, Ünver N. Üniversite itibari, markalaşma ve öğrencilerde aidiyet duygusu. *Pegem Atıf İndeksi*. 2018;473:488-500.
24. Alemdar MY, Köker NE. Öğrencilerin okul kültürü algısı üzerine ampirik bir araştırma: ege üniversitesi iletişim fakültesi örneği. *Global Media Journal: Turkish Edition*. 2013;3(6).
25. Gökdağ ÖA, Düşünceli B. Ergenlerin okula aidiyet duyguları ve başa çıkma stratejilerinin incelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*. 2019;10(3):815-34. <https://doi.org/10.24315/tred.647828>.
26. Alarcon GM, Edwards JM. Ability and motivation: Assessing individual factors that contribute to university retention. *Journal of Educational Psychology*. 2013;105(1):129. <https://doi.org/10.1037/a0028496>.
27. Erol YC, Turhan M. The Relationship between Parental Involvement to Education of Students and Student's Engagement to School. *International Online Journal of Educational Sciences*. 2018;10(5). <https://doi.org/10.15345/iojes.2018.05.017>.
28. Fullarton S. Student engagement with school: Individual and school-level influences. 2002. (Erişim link: https://research.acer.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=1030&context=lsay_research)
29. Hanushek EA. The economics of schooling: Production and efficiency in public schools. *Journal of economic literature*. 1986;24(3):1141-77.
30. Tavani CM, Losh SC. Motivation, self-confidence, and expectations as predictors of the academic performances among our high school students. *Child study journal*. 2003;33(3):141-52.
31. Truta C, Parv L, Topala I. Academic engagement and intention to drop out: Levers for sustainability in higher education. *Sustainability*. 2018;10(12), 4637.